

บทเสริมที่ 1

การพูดเล่าเรื่อง (A Story Telling Speech)

การเล่าเหตุการณ์ที่ตัวผู้พูดหรือผู้อื่นได้ประสบมา หรือการเล่านิทาน เรื่องที่แต่งหรือสมมุติขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของการพูดสุนทรพจน์ เพราะในการพูดแต่ละครั้ง หากพูดแต่เนื้อหาที่เป็นสาระเพียงอย่างเดียว ผู้ฟังอาจจะรู้สึกเบื่อ หรือ บางเรื่องที่เป็นเรื่องเข้าใจยากมากๆ ผู้ฟังก็อาจทำความเข้าใจได้ยาก เป็นเหตุให้ไม่อยากรับฟังต่อ การสอดแทรกเรื่องเล่าเข้าไป นอกจากจะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ฟังแล้ว เรื่องที่เล่ายังอาจเป็นตัวอย่างช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นอีกด้วย การเล่าเรื่องจึงเป็นอีกทักษะที่นักพูดควรฝึกฝน

ในบทที่ 2 การพูดอย่างจริงจังและจริงใจ ผู้พูดได้ฝึกนำเรื่องราวประทับใจมาเล่าให้ผู้ฟังรับฟังไปแล้วครั้งหนึ่ง การฝึกในบทนี้ผู้พูดจะต้องคิดสรรหาเรื่องราวมาเล่าอีกครั้ง แต่เป็นการเล่าเรื่องอย่างมีโครงสร้างและขั้นตอน เพื่อให้เรื่องเล่านั้นมีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนส่วนที่เป็นสาระหลักของการพูดได้ดียิ่งขึ้น

เป้าหมายประจำบท

1. เพื่อฝึกเล่าเรื่องโดยมีการจัดลำดับขั้นตอนของเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ ในรูปแบบที่เป็นสุนทรพจน์
2. เพื่อฝึกการเล่าเรื่องโดยใช้ภาษากายและน้ำเสียง ที่ผสมผสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อฝึกถ่ายทอดความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ จากเรื่องที่เล่าออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ จนกระทั่งผู้อื่นเกิดอารมณ์ร่วม

ข้อกำหนดเบื้องต้น

สมาชิกที่จะฝึกพูดบทนี้ควรสำเร็จหลักสูตรการพูดฯ ในขั้นต้นมาแล้วเป็นอย่างดี

เวลาที่กำหนดให้พูด

ใช้เวลา 7 - 10 นาที

เนื้อหาของบท

การเล่าเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะ 3 อย่าง ดังต่อไปนี้

1. ผู้พูดจะต้องวางแผนการพูดและกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน ว่าจะพูดเรื่องอะไร? สำคัญหรือมีประโยชน์อย่างไร? พูดแล้วอยากให้เกิดอะไรขึ้นต่อไป? หลังจากนั้นก็มีกระบวนการวางแผนแยกเป็น 3 ส่วน เหมือนกับการพูดสุนทรพจน์ ส่วนแรกคือเกริ่นนำก่อนว่าเรื่องที่จะนำมาเล่ามีความสำคัญอย่างไร? ทำไมจึง

อยากเล่าเรื่องนี้ จากนั้นในส่วนที่สองก็เล่าเรื่องราวที่เตรียมมาไปตามลำดับ สุดท้ายในส่วนที่สามก็จะเป็นการสรุปว่าเรื่องที่เล่านี้มีข้อคิดอย่างไร? ได้ประโยชน์อย่างไร? หรือ จะต่อยอดต่อไปอย่างไร?

2. ผู้พูดจะต้องใช้ภาษากายและน้ำเสียงผสมผสานกันประกอบการเล่าเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกเหมือนกำลังประสบกับเรื่องเล่าด้วยตัวเอง ให้นึกภาพเหมือนคนเล่านิทานให้เด็กๆ ฟัง ซึ่งมีทั้งการออกท่าทางและเล่นน้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่เล่า ที่สำคัญจะต้องเปลี่ยนลักษณะการบรรยายเรื่องไปเรื่อยๆ เป็นการเล่าแบบบทละคร ที่มีคำพูดโต้ตอบกับระหว่างตัวละครในเรื่อง

3. เรื่องที่เล่าควรมีลักษณะคล้ายกับภาพยนตร์ คือช่วงแรกๆ มีการเล่าปูพื้นแบบทั่วๆ ไป ให้ข้อมูลที่มาที่ไปของเหตุการณ์หรือตัวละครในเรื่อง แล้วค่อยๆ เติมรายละเอียดและความเข้มข้นของเรื่องขึ้นไปเรื่อยๆ จนมาถึงจุดสูงสุดของเรื่อง จากนั้นจึงนำเข้าสู่บทสรุปของเรื่องที่เล่า

ข้อแนะนำในการพูด

1. ผู้พูดควรคัดเลือกเรื่องที่จะนำมาเล่า โดยมองให้ทะลุจนถึงบทสรุปสุดท้ายของเรื่องว่าจะให้ข้อคิดอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้สามารถเน้นย้ำเนื้อหาส่วนที่จะนำไปสู่บทสรุปได้อย่างชัดเจน

2. เรื่องที่จะนำมาเล่าสามารถเป็นได้ตั้งแต่ ประสบการณ์ของผู้พูดเองหรือผู้อื่น นิทานหรือนิยายที่ผู้พูดแต่งขึ้นเองหรือเคยได้ยินได้อ่านมา หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมรอบข้างก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทใด ผู้พูดจะต้องจดจำรายละเอียดให้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะส่วนที่เป็นแกนหลักของเรื่อง

3. ในเวลาที่กำหนดให้ เรื่องที่นำมาเล่าควรมีเพียงเรื่องเดียว หรือถ้าต้องการเปรียบเทียบให้เห็นบางประเด็น ก็สามารถแยกเล่าเป็นเรื่องสั้นๆ 2 เรื่องเพื่อเปรียบเทียบกันก็ได้

แนวการวิจารณ์

1. ผู้วิจารณ์ควรพิจารณาเกี่ยวกับการแต่งตัว การปรากฏกาย การยืน การวางมือ การกวาด สายตา และทักษะเบื้องต้นอื่น ๆ

2. เรื่องที่ผู้พูดนำมาเล่าในคราวนี้เป็นเรื่องประเภทใด เช่น เป็นนิทาน ประสบการณ์ที่ประสบมา หรือเรื่องที่แต่งขึ้นเอง ฯลฯ และเหมาะสมกับสถานการณ์หรือกลุ่มผู้ฟังหรือไม่

3. ผู้พูดได้จัดวางโครงสร้างของเรื่องที่จะนำมาพูดในลักษณะสุนทรพจน์หรือไม่

4. ผู้ขึ้นต้นคำนำอย่างไร? ได้เล่าถึงที่มาที่ไป ความสำคัญ หรือเกริ่นนำเข้าสู่เนื้อหาอย่างไร?

5. ผู้พูดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ดีเพียงใด มีจุดสุดยอดหรือไม่

6. ผู้พูดใช้น้ำเสียงและภาษากาย ตลอดจนใช้ภาษา(คำพูด)ในการเล่าเรื่องได้เหมาะสมเพียงใด ควรจะแก้ไขอย่างไรบ้าง

7. ผู้พูดสรุปลงท้ายเรื่องอย่างไร มีข้อคิด คติธรรม หรือปรัชญาชีวิตปิดท้ายที่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าหรือไม่

8. จุดเด่นและจุดด้อยของผู้พูดมีอะไรบ้าง ควรจะส่งเสริมหรือปรับปรุงอย่างไร